

Πρακτικά

1^{ης} Συνάντησης Ανταλλαγής Εμπειρίας και Καλών Πρακτικών στη Διαχείριση Πληθυσμών Αρκούδας

LIFE AMYBEAR

7^η Ιανουαρίου 2018

Ακρωνύμιο έργου: **LIFE AMYBEAR**

Πλήρης τίτλος: **Improving Human-Bear Coexistence Conditions in Municipality of Amyntaio**

Κωδικός έργου: **LIFE15 NAT/GR/001108**

Ημερομηνία έναρξης του έργου: **1^η Οκτωβρίου 2016**

Διάρκεια του έργου: **46 μήνες**

Ιστότοπος: **www.lifeamybear.eu**

Δράση	C2
Συμμετέχοντες δικαιούχοι	LEVER, AMYNTAIO, DAE-WM, CALLISTO
Τύπος* (R, DEM, DEC, OTHER)	R
Επίπεδο διανομής** (PU, CO, CI)	CO
Ημερομηνία παραδοτέου σύμφωνα με τη Συμφωνία Επιχορήγησης (Grant Agreement)	-
Ημερομηνία υλοποίησης	
Σχετικές δράσεις ή υπο-δράσεις	C2.2
Έκδοση αναφοράς	1

*Type: **R** = Κείμενο, αναφορά (excluding the periodic and final reports); **DEM** = Demonstrator, pilot, prototype, plan designs, **DEC** = Websites, patents filing, press & media actions, videos, etc.; **OTHER** = Software, technical diagram, etc.

Dissemination level: **PU = Public, fully open, e.g. web; **CO** = Confidential, restricted under conditions set out in Model Grant Agreement; **CI** = Classified, information as referred to in Commission Decision 2001/844/EC.

Πίνακας Περιεχομένων

1	Εισαγωγή	3
2	Συμμετοχή – Δράσεις Δημοσιότητας	3
2.1	Εργασίες Ημερίδας: Εισηγήσεις	4
2.2	Εργασίες Ημερίδας: Επίσκεψη στο πεδίο	6

Παράρτημα

I	Πρόσκληση	7
II	Πρόγραμμα	8
III	Λίστες Συμμετοχής	10
IV	Δελτία Τύπου	14

1 Εισαγωγή

Η έκθεση αυτή συνοψίζει τα Πρακτικά και τις Δραστηριότητες του 1^{ης} Συνάντησης Ανταλλαγής Εμπειρίας και Καλών Πρακτικών στη Διαχείριση Πληθυσμών Αρκούδας στο πλαίσιο της υλοποίησης της Δράσης C2 του Έργου LIFE AMYBEAR με τίτλο «Βελτίωση των συνθηκών συνύπαρξης ανθρώπου-αρκούδας στο Δήμο Αμυνταίου», και συγκεκριμένα της υποδράσης C2.1. «Επισκέψεις Ανταλλαγής Εμπειρίας και Καλών Πρακτικών στη Διαχείριση Πληθυσμών Αρκούδας» το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ιδίους πόρους, στα πλαίσια του Προγράμματος LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα. Η ημερίδα διοργανώθηκε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτ. Μακεδονίας σε συνεργασία με τους εταίρους του έργου, LEVER, Δ. Αμυνταίου και ΠΟ ΚΑΛΛΙΣΤΩ, και πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο της Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς στις 7 Φεβρουαρίου 2018 με μεγάλη συμμετοχή.

2 Συμμετοχή – Δράσεις Δημοσιότητας

Η ημερίδα αφορούσε πρωτίστως την ανταλλαγή εμπειρίας μεταξύ της Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς ως εταίρου του LIFE ARCTOS/Καστοριά (LIFE09 NAT/GR/333) που υλοποιήθηκε στην περιοχή της Καστοριάς με τους αντίστοιχους εταίρους του έργου LIFE AMYBEAR σε μια προσπάθεια να αναδειχθούν οι βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης, να γίνει μία εξειδικευμένη ενημέρωσή – συζήτηση πάνω σε ζητήματα που άπτονται στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές ώστε να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα προβληματικές καταστάσεις και συμπεριφορές.

Ιδιαίτερα η ημερίδα στόχευε στην επιμόρφωση και ενημέρωση των μελών των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης κυρίως από την Π.Ε. Καστοριάς ενώ συμμετείχαν και μέλη ΟΑΕ των Π.Ε. Γρεβενών, Κοζάνης και Τσοτυλίου καθώς και δασικοί υπάλληλοι από τις Δ/νσεις Δασών Καστοριάς, Κοζάνης, Φλώρινας, και από τα Δασαρχεία Τσοτυλίου, Κοζάνης. Η διημερίδα ήταν ανοιχτή για το κοινό αλλά και για κάθε ενδιαφερόμενο φορέα. Για το σκοπό αυτό στάλθηκαν προσκλήσεις (Παράρτημα Ι) σε όλους τους φορείς της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Μακεδονίας, στην Κινηγητική Ομοσπονδία Μακεδονίας Θράκης (ΚΟΜΑΘ), στις Δασικές Υπηρεσίες της Δυτικής Μακεδονίας στην προσπάθεια να γίνει ευρύτερη δημοσιοποίηση του έργου αλλά και να συμβάλει στην κοινωνική ευαισθητοποίηση ενός μείζονος θέματος για την περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας.

Η επιτόπια επίσκεψη σε περιοχές εφαρμογής διαχειριστικών δράσεων και μέτρων που υλοποιήθηκαν στο Νομό Καστοριάς από το έργο LIFE ARCTOS/Καστοριά (LIFE09 NAT/GR/333), ολοκλήρωσε τον κύκλο ενημέρωσης των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης παρέχοντας στα μέλη τους τη δυνατότητα να λάβουν σημαντικές συμβουλές και τεχνικές πληροφορίες

Συνολικά 46 άτομα παρακολούθησαν τις εισηγήσεις και την συζήτηση που ακολούθησε εκπροσωπώντας όλο το φάσμα των υπηρεσιών που έρχονται αντιμέτωπες καθημερινά με περιστατικά διαχείρισης αρκούδων.

2.1 Εργασίες Ημερίδας: Εισηγήσεις

Τις εργασίες της ημερίδας ξεκίνησε ο κ. Γρηγόρης Ψωμαδάκης, υπεύθυνος του έργου **LIFE ARCTOS/Καστοριά** για λογαριασμό της Π.Ε. Καστοριάς, ο οποίος απεύθυνε σύντομο χαιρετισμό και τόνισε ότι παρόμοιες δράσεις μέσω της υλοποίησης έργων LIFE στο Νομό Καστοριάς με έμφαση στις περιοχές μόνιμης ή εποχιακής παρουσίας της αρκούδας, αποτελούν ένα λαμπρό παράδειγμα του τι μπορεί να επιτευχθεί σε περιοχές όπου άνθρωπος και αρκούδα μοιράζονται την ίδια γη και καλούνται να συνυπάρξουν ειρηνικά.

Η αξιοποίηση κάθε διαθέσιμου μέσου και εργαλείου προς την κατεύθυνση βελτίωσης των όρων συνύπαρξης ανθρώπου-αρκούδας στην ευρύτερη περιοχή της Καστοριάς, η συνέργεια με άλλα έργα και φορείς, η μεταφορά καλών πρακτικών και τεχνογνωσίας στις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές καθώς και η ανταλλαγή εμπειρίας και γνώσεων, εξασφαλίζουν μακροπρόθεσμα την αποτελεσματική διαχείριση των πληθυσμών των αρκούδων και τη συνύπαρξή τους με τον άνθρωπο, όπως υπογραμμίστηκε από τους εισηγητές της συνάντησης, οδηγώντας σε απτά αποτελέσματα που ανέδειξαν το έργο LIFE ARCTOS/Καστοριά ως ένα έργο πρότυπο στην κατηγορία του και το κατέταξαν ψηλά στις προτιμήσεις και άλλων φορέων, ως καινοτόμο παράδειγμα υιοθέτησης καλής εφαρμογής, διαχέοντας έτσι την πολύτιμη γνώση και εμπειρία.

Στα θετικά αποτελέσματα του έργου συγκαταλέγονται η αλλαγή των περιβαλλοντικών όρων των έργων οδοποιίας στον κάθετο άξονα της Εγνατίας οδού, η τοποθέτηση ανακλαστών ως αποτρεπτικού μέσου διέλευσης της αρκούδας από τον οδικό άξονα, η τοποθέτηση κατά μήκος του κάθετου άξονα υψηλής περιφράξης το οποίο θεωρείται και το πλέον αποτελεσματικό μέτρο προστασίας, ενώ διανεμήθηκαν σε μελισσοκόμους και ηλεκτροφόρες περιφράξεις με σημαντικά θετικά αποτελέσματα. Στον τομέα της κοινωνικής ευαισθητοποίησης του έργου παρατηρήθηκε μία αρχική αρνητικής εικόνα που είχε το έργο στους κατοίκους της περιοχής, εικόνα όμως που σταδιακά βελτιώθηκε καθώς έγινε θετικές αποτιμήσεις των ωφελειών.

Από την άλλη πλευρά, το έργο αντιμετώπισε διαχειριστικές δυσκολίες σε οικονομικά ζητήματα κατά τη διάρκεια υλοποίησής του ενώ σημαντικό ζήτημα ανέκυψε με τη βιωσιμότητα του έργου και συγκεκριμένα με τη διαχείριση και συντήρηση των δράσεων και εγκαταστάσεων του έργου μετά την λήξη της περιόδου υλοποίησης.

Στην επόμενη ομιλία ο κ. Σπύρος Ψαρούδας, μέλος της ΠΟ ΚΑΛΛΙΣΤΩ, αναφέρθηκε συνοπτικά στα ζητήματα διαχείρισης περιστατικών προσέγγισης αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές, παρουσιάζοντας μεθόδους και αποτρεπτικά μέτρα που έχουν επιχειρηθεί κατά καιρούς με σκοπό την διαχείριση προβληματικών καταστάσεων. Η αρκούδα αναζητά μεγάλο μέρος της τροφής της ανάμεσα στα χωριά και τα χωράφια των ανθρώπων. Μελίσσια, σιτάρια και καλαμπόκια, αποτελούν μεγάλο μέρος της διατροφής της. Είναι λοιπόν σχεδόν αναπόφευκτο όπου άνθρωποι και μεγάλα σαρκοφάγα ζώα μοιράζονται τον ίδιο χώρο να υπάρχουν ζημιές σε κτηνοτροφικά και οικόσιτα ζώα, μελίσσια και καλλιέργειες, και φυσικά συγκρούσεις τις οποίες αν δεν αντιμετωπίσουμε θα οδηγήσουν στην εξόντωση του ζώου.

Τονίστηκε η αλλαγή στάσης που πρέπει να υιοθετήσουν οι τοπικές κοινωνίες στις καθημερινές τους συνήθειες όπως πχ. στην σωστή διαχείριση απορριμμάτων, ως δόκιμες αποτρεπτικές επεμβάσεις. Αναφορά έγινε επίσης και σε μία σειρά προληπτικών αποτρεπτικών μέτρων όπως οι ηλεκτροφόρες περιφράξεις και οι σκύλοι φύλαξης κοπαδιών. Οι ηλεκτροφόρες περιφράξεις έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά αποτελεσματικές στην προστασία ζώων, καλλιέργειών και μελισσιών με μικρό σχετικά κόστος απόκτησης και συντήρησης. Οι σκύλοι φύλαξης κοπαδιών χρησιμοποιούνται εδώ και αιώνες για την προστασία κτηνοτροφικών ζώων από επιθέσεις μεγάλων σαρκοφάγων και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της κτηνοτροφίας στη χώρα μας. Ένας καλός σκύλος φύλαξης κοπαδιού είναι αυτός που μένει πάντα με το κοπάδι, τόσο κατά τη διάρκεια της βόσκησης την ημέρα, όσο και όταν τα ζώα μπαίνουν στο μαντρί για το βράδυ. Οι σκύλοι αυτοί αντιλαμβάνονται πάντα την προσπάθεια κάποιου άλλου ζώου να προσεγγίσει το κοπάδι. Τέλος ο κ. Ψαρούδας επισήμανε ότι, τα έργα LIFE αποτελούν πεδίο πειραματισμών, δοκιμών και βέλτιστων πρακτικών σε ζητήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης. Σημαντικό βήμα θεωρείται η περαιτέρω ενεργοποίηση των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης, οι οποίες παρότι υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι από πιστώσεις του Πράσινου Ταμείου τονίστηκε ότι, διοικητικές ενέργειες κωλύουν την αποδέσμευσή τους.

Στην επόμενη ομιλία ο Δρ. Βιολογίας κ. Γιώργος Ηλιόπουλος, συνεργάτης της Π.Ο. Καλλιστώ, αναφέρθηκε στην εμπειρία που εμπειρίας που έχει αποκτηθεί στην Ελλάδα από την κατασκευή κλειστών οδικών αξόνων. Η ολοκλήρωση του οδικού έργου της Εγνατίας οδού και η επέκτασή του με τον κάθετο άξονα Σιάτιστας-Καστοριάς δημιουργεί ζητήματα κατακερματισμού των φυσικών περιοχών εξάπλωσης της αρκούδας. Αναφέρθηκε η μειωμένη περιβαλλοντική συμβατότητα του έργου κατά τα πρώτα χρόνια της κατασκευής του, με τη διατήρηση των βιοτόπων της αρκούδας καθώς και η συστηματική δράση των Περιβαλλοντικών Οργανώσεων για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Τα αποτελέσματα οδήγησαν στην βελτίωση των τεχνικών χαρακτηριστικών, σε ορισμένα σημεία της χάραξης του συγκεκριμένου τμήματος του αυτοκινητοδρόμου. Προτάθηκε η προσθήκη κάποιων επί πλέον ειδικών κατασκευών, όπως πράσινες γέφυρες και κάτω διαβάσεις πανίδας, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ακόμη μεγαλύτερη διαπερατότητα του αυτοκινητοδρόμου σε σχέση με τις κινήσεις των ζώων από τα είδη και τους πληθυσμούς τους που μελετήθηκαν. Ακόμη η κατασκευή του ολοκληρωμένου φράχτη κατά μήκος της οδού, καθώς αποτελεί βασικό εργαλείο για την αποτελεσματική καθοδήγηση των ειδών της άγριας πανίδας προς τα μεγάλα περάσματα (γέφυρες και σήραγγες) και τις διαβάσεις πανίδας. Στη συνάντηση παρουσιάστηκαν δείγματα φωτογραφιών του καινούργιου φράχτη και διατυπώθηκαν οι ανησυχίες που υπάρχουν για την, αν και μειωμένη, είσοδο ζώων, (σκύλων αλλά και αρκούδων) από τα σημεία εξόδου και εισόδου στον κάθετο άξονα όπου σταματάει η τοποθέτηση της περίφραξης. Εκφράστηκε ο προβληματισμός της γεωγραφικής απομόνωσης του είδους λόγω του περιορισμού της κινητικότητας του ζώου που ενδεχομένως να οδηγήσει σε πρόβλημα στο μέλλον. Μέχρι στιγμής δεν έχουν αξιολογηθεί αυτές οι επιπτώσεις. Τέλος δεν έχει αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των ανακλαστών ως αποτρεπτικό εργαλείο για την αρκούδα.

Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν με παρεμβάσεις και συζήτηση των παρευρισκομένων όπου επισημάνθηκε η αναγκαιότητα ενίσχυσης της υλικοτεχνικής υποδομής των ΟΑΕ, η

αποδέσμευση και διάθεση των σχετικών κονδυλίων από το Πράσινο Ταμείο, η κατάλληλη προμήθεια και εκπαίδευση σκύλων φύλαξης και η διαρκή επιμόρφωση και συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών πάνω στα θέματα που αναπτύχθηκαν.

2.2 Εργασίες Ημερίδας: Επίσκεψη στο πεδίο

Τα μέλη των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης (ΟΑΕ) των Περιφερειακών Ενοτήτων Καστοριάς, Φλώρινας, Γρεβενών και Κοζάνης καθώς και των περιοχών ευθύνης των Δασαρχείων Κοζάνης και Τσοτυλίου που συμμετείχαν στη συνάντηση, επισκέφθηκαν περιοχές εφαρμογής των διαχειριστικών δράσεων και μέτρων του έργου LIFE AMYBEAR για την αντιμετώπιση περιπτώσεων αρκούδων που πλησιάζουν συστηματικά κατοικημένες περιοχές (Καστοριά, Δισπηλιό), παραγωγικές μονάδες που εφαρμόζουν μέτρα πρόληψης ζημιών (σκύλοι φύλαξης κοπαδιών, ηλεκτροφόρες περιφράξεις), καθώς και σημεία που έχουν καταγραφεί τροχαία ατυχήματα και έχουν εγκατασταθεί πινακίδες σήμανσης ή ειδικοί ανακλαστές για την εξάλειψη ή μείωση των ατυχημάτων.

Οι ηλεκτροφόρες περιφράξεις έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά αποτελεσματικές στην προστασία ζώων, καλλιεργείων και μελισσιών. Τα πλεονεκτήματά τους συνοψίζονται στην σχετικά εύκολη εγκατάστασή τους, στο μικρότερο χρόνο για την εγκατάσταση μίας ηλεκτροφόρας περίφραξης απ' ό,τι χρειάζεται για την εγκατάσταση μιας συμβατικής περίφραξης από ξύλο, λαμαρίνα ή σύρμα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε απομακρυσμένες περιοχές, μακριά από δρόμους ή κατοικημένες περιοχές, ενώ δίνουν τη δυνατότητα μετακίνησης και επανατοποθέτησης. Επιπρόσθετα οφέλη αποτελούν η ενεργειακή τους αυτονομία, μέσω μπαταριών ή ηλιακού συλλέκτη, είναι ακίνδυνες για τον άνθρωπο και τα ζώα ενώ έχουν ελάχιστο κόστος συντήρησης.

Αναφορικά με τους σκύλους φύλαξης τονίσθηκε ότι, η προστατευτική τους συμπεριφορά απέναντι στα κτηνοτροφικά ζώα είναι αποτέλεσμα περισσότερο της σωστής τους αναπαραγωγής (διατήρηση των χαρακτηριστικών της φυλής), παρά της συστηματικής τους εκπαίδευσης. Ο σκύλος φύλαξης κοπαδιών εμφανίζει μεγάλη κοινωνικότητα απέναντι στα ζώα του κοπαδιού, γλύφοντας ή μυρίζοντάς τα. Οι σκύλοι αυτοί, όχι μόνο δεν παρουσιάζουν επιθετική συμπεριφορά, αλλά πολλές φορές είναι υποτακτικοί. Παρόλα αυτά, κάποιοι ενήλικοι σκύλοι μπορεί να υπερασπιστούν το φαγητό τους ή να αντιδράσουν σε κάποια επιθετική συμπεριφορά των κτηνοτροφικών ζώων, γαυγίζοντας ή δαγκώνοντάς τα ελαφρά. Διαλέγοντας έναν σκύλο από κατάλληλη φυλή, υπάρχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να έχει τη σωστή συμπεριφορά και να είναι αποτελεσματικός φύλακας για το κοπάδι. Ο σκύλος θα αποκτήσει το απαραίτητο δέσιμο με τα ζώα του κοπαδιού και θα τα προστατεύει, αφού πια θα τα θεωρεί οικογένειά του. Στην Ελλάδα, οι παραδοσιακές ποιμενικές φυλές είναι ο Ελληνικός Ποιμενικός και ο Μολοσσός της Ηπείρου, με περισσότερο διαδεδομένη την πρώτη. Στα πλαίσια υλοποίησης του έργου LIFE AMYBEAR έχει ήδη ξεκινήσει η δράση διανομής σκύλων φύλαξη μέσω ενός δικτύου κτηνοτρόφων και η οποία αναμένεται να συνεχιστεί μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πρόσκληση

LIFE AMYBEAR (LIFE15 NAT /GR /001108)

“Ανταλλαγή εμπειρίας και καλών πρακτικών στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας”

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Καστοριά, 7 Φεβρουαρίου 2018

Σας προσκαλούμε να παρευρεθείτε στην συνάντηση ανταλλαγής εμπειρίας και καλών πρακτικών στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας που διοργανώνει η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτ. Μακεδονίας για τις Ομάδες Άμεσης Επέμβασης Π.Ε. Καστοριάς, Φλώρινας, Γρεβενών και Κοζάνης (περιοχής ευθύνης Δασαρχείου Κοζάνης και Τσοτυλίου), στα πλαίσια υλοποίησης του έργου LIFE AMYBEAR, η οποία θα πραγματοποιηθεί **στο αμφιθέατρο της Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς** και ώρα 09.00,

με αντικείμενα που αφορούν:

1. Διαχείριση περιστατικών προσέγγισης αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές
2. Μέτρα πρόληψης ζημιών που προκαλούν αρκούδες στην αγροτική οικονομία
3. Αντιμετώπιση-ελαχιστοποίηση περιστατικών σύγκρουσης οχημάτων με αρκούδες

Ο Συντονιστής Απ. Δ.Η.Δ.-Μ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΟΛ. ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

Για περισσότερες πληροφορίες
Γραφείο Συντονιστή Α.Δ.Η.Δ.Μ. Κοζάνης: 2461350116-17

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από ιδίους πόρους στο πλαίσιο του Προγράμματος Έργων «Hellas» LIFE «Φύση και Βιοποικιλότητα»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
Πρόγραμμα Ημερίδας

**Project LIFE AmyBear
(LIFE15 NAT/GR/001108)**

Δράση C2

Ενέργεια C2.1: Επισκέψεις ανταλλαγής εμπειρίας και καλών πρακτικών στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας

--- Επίσκεψη στην περιοχή που υλοποιήθηκε το έργο LIFE ARCTOS/KASTORIA (LIFE09 NAT/GR/333) ---

Θέματα στα οποία επιδιώκεται ανταλλαγή εμπειρίας – μεταφορά καλών πρακτικών

- 1) Διαχείριση περιστατικών προσέγγισης αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές
- 2) Μέτρα πρόληψης ζημιών που προκαλούν αρκούδες στην αγροτική οικονομία
- 3) Αντιμετώπιση-ελαχιστοποίηση περιστατικών σύγκρουσης οχημάτων με αρκούδες

Καστοριά, Τετάρτη 7 Φεβρουαρίου 2018

Αίθουσα Συνεδριάσεων Περιφερειακού Συμβουλίου Καστοριάς

09:00 Προσέλευση, καφές

09:30 Χαιρετισμοί

09:45 Το έργο LIFE ARCTOS/KASTORIA (Γρηγόρης Ψωμαδάκης, ΠΕ Καστοριάς ή/και Σπύρος Ψαρούδας, ΚΑΛΛΙΣΤΩ)

10:00 Διαχείριση περιστατικών προσέγγισης αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές – περιπτώσεις ΠΕ Καστοριάς (Γιώργος Μερτζάνης, Δρ. Βιολογίας, ΚΑΛΛΙΣΤΩ)

10:20 Ζημιές στην αγροτική οικονομία από αρκούδες, πρόληψη - αποζημιώσεις (Σπύρος Ψαρούδας, M.Sc. Αγροτικής Οικονομίας, ΚΑΛΛΙΣΤΩ)

10:40 Οδικοί Άξονες και μεγάλα σαρκοφάγα: Επιπτώσεις στα μεγάλα σαρκοφάγα και μέτρα αντιμετώπισης - ελαχιστοποίησής τους στο οδικό δίκτυο ΠΕ Καστοριάς & Κοζάνης (Γιώργος Ηλιόπουλος, Δρ. Βιολογίας, ΚΑΛΛΙΣΤΩ)

11:00 Συζήτηση

Επιτόπια επίσκεψη σε περιοχές εφαρμογής διαχειριστικών δράσεων και μέτρων

11:30 Αναχώρηση από το Διοικητήριο Καστοριάς

- Περιοχές που εξελίχθηκαν παρεμβάσεις του έργου LIFE για την αντιμετώπιση περιπτώσεων αρκούδων που πλησιάζουν συστηματικά κατοικημένες περιοχές (Καστοριά, Δισπηλιό)
- Παραγωγικές μονάδες που εφαρμόζουν μέτρα πρόληψης ζημιών (Σκύλοι Φύλαξης Κοπαδιών, Ηλεκτροφόρες Περιφράξεις)
- Σημεία που έχουν καταγραφεί τροχαία ατυχήματα και έχουν εγκατασταθεί πινακίδες σήμανσης ή ειδικοί ανακλαστήρες για την εξάλειψη ή μείωση των ατυχημάτων

15:00 Αλήξη επίσκεψης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Λίστα Συμμετεχόντων

Δημετρίδα
του έργου LIFE AMYB EAR
LIFE15 NAT/GR/001108

ΚΑΤΟΡΙΑ 7/2/2018

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΟ
ΛΙΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ 1^{ης} ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΑΝΤΑΝΑΛΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΑΡΚΟΥΔΑΣ

A/A	ΟΝΟΜ./ΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ	ΘΕΣΗ	EMAIL/ΤΗΛ.
1)	Τσίλινας Τυκωής	Δ/νση Δασών Κορινθίας	Διευθυντής	tsilinas@aphd.gr
2	Τσιόδα Δημόσια	- - - - -	Υπεύθυνη Έργου	tsioda@aphd.gr
3	Κυριάκος Άλλης	LEUCE AC	Project Manager	allis.kyriakos@leuce.gr
4	Τσιολακίδης Παναγιώτης	>>>	>>>	Panagiotis.Tsiolakidis@leuce.gr
5	Βαββός Γεώργιος	ΣΤΙ ΚΟΥΡΑΦ	ΦΑΝΙΝΑ	9942411362
6	Αγγελος Δορτινής	ΣΤ' ΚΥΚΛΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ	COPIE/ΠΡΟΒΟΛΗΣ	6973506971@yohbe.gr
7	Βαββός Δημήτριος	Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία	Βιολόγος	vavvababbe@1997610963
8	Τσιολακίδη Γεωργία	ΚΑΝΙΝΟΡ	ΥΠΥ. ΠΕΛΑΙΟΥ	gtsiolad@5610963@gmail.com

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από πόρους διαθέσιμους στο πλαίσιο του Προγράμματος Εταιχονηθίμων LIFE «DORIKI και Βιοποικιλότητα»

Ανοιχτή Ημερίδα

A/A	ΟΝΟΜ/ΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ	ΓΕΣΗ	EMAIL/THA
27	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΤΙΛΑΝΤΣΟΝΗΣ	ΑΣΤΥ ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	ΥΠΑΣΤΗΡΕΥΣ Α	698299295TL @orglenax
28	ΦΥΜΑΝΑΡΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗ	ΝΕ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ	ΥΠΕΡ ΣΠΡΟΣ ΝΕΚΡΟΣ ΕΚΜΕΛΑ	g.pcanolakis@orglenax.gr
29	ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΑΔΗΛΑΜ		633677922E
30	ΕΥΤΟΧΙΑ ΤΕΛΟΥΣ	ΑΠ. Δ. ΠΡΟΜ. ΑΝΤΙΛΑΚΑ	Κοιμήσιος	ephenete@apdp-dm.gov.gr
31	ΤΣΙΔΟΥΡΙ ΔΕΣΙΛΥΠΟΙ	Μεγάρια Τσούφλα	Αν. Πρωτεύουσα	palmassthea@apdp-dm.gov.gr
32	Σάχος-Σαχ Τσίπρος		ΒΑΡΟΝΟΣ	saurozani@yahoofor
33	Παλαγιαννού Γαβριήλ	Δ/ν Δελών Κοκκινί	Αναρτ. Πρωτεύουσας	olkoz@apdp-dm.gov.gr
34	ΙΙΛΙΑΚ ΛΕΥΚΑΝΤΗΣ	ΣΤ' ΚΑΤ. ΟΙΚΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Αναρτ. Πρωτεύουσας	giannisaak@yahoofor
35	Βαβιλισίου Γεωργίου	ΣΤ' ΚΟΜΑΔ	ΕΠΙΡΟΔΗΜΑΤΗΣ	basiliadis1969@yahoofor
36	Καλαμαράκης Αλέξ	ΔΙΕΥΤΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΩΝ	Δοξαφιλάκης	2862353402
37	Παπαγεωργίου Αποστολίου	ΑΠΕΛΗ ΑΝΑΡΤ. ΠΡΩΤΕΥΟΥΣ	Καθηδ. Ικάρου	6981117148.
38	Παλιός Αλέξανδρος	Δ/ν Δελών Κοκκινί	Καθηδ. Ικάρου	2462353402
39	Τσίπης Δημήτρης	ΕΠΙ Δ/ν Δελών Κοκκινί	ομπρ	6576123934
40	Κρέος Εφραίμ	ΣΤ' ΚΟΜΑΔ	ΕΠΙΡΟΔΗΜΑΤΗΣ	699979226
41	Τσανακούλα Νουγιάντ	Δοξαφιλάκης	Δοξαφιλάκης	tsanagmbg@gmail.com
42	Παπαγιάννης Τελεμύχης	Δ/ν Δελών Κοκκινί	Αναρτ. Πρωτεύουσας	6573436144-discip@yahoofor
43	Ντεσφραντζόπουλος	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝ		nikoia@yahoofor
44	Νίκος Τσανακούλας	Δοξαφιλάκης	Καθηδ. Ικάρου	657361420

LIFE AMYBEAR

LIFE15 NAT/GR/001108

55) Thamania patra Nielsen
56) Tamania patra Nielsen

For Spring Exam 2019 Yr.
Date 20/01/2019 En. No.

Dr. S. S. S.

at Travancore College 2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Δελτίο Τύπου

Διημερίδα
του έργου LIFE AMYBEAR
LIFE15 NAT/GR/001108

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΗΠΕΙΡΟΥ-ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

07/12/2017

ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η διαχείριση περιστατικών προσέγγισης αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές, τα μέτρα πρόληψης ζημιών που προκαλούν αρκούδες στην αγροτική οικονομία και η αντιμετώπιση-ελαχιστοποίηση περιστατικών σύγκρουσης οχημάτων με αρκούδες, ήταν τα κύρια θέματα στα οποία επικεντρώθηκε **η ανταλλαγή εμπειρίας και μεταφοράς καλών πρακτικών**, κατά τη διάρκεια της χθεσινής συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στην Καστοριά **παρουσία του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας κ. Βασίλειου Μιχαλάκη**, στα πλαίσια υλοποίησης της δράσης C2 του έργου LIFE AMYBEAR (Βελτίωση των σ υ ν θ η κ ώ ν σ υ ν ύ π α ρ ξ η ς α ν θ ρ ώ π ο υ - α ρ κ ο ύ δ α ς σ τ ο Δ ή μ ο Α μ υ ν τ α ί ο υ).

Η συνάντηση που διοργανώθηκε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας για τα μέλη των **Ομάδων Άμεσης Επέμβασης**, στόχευε στην περαιτέρω εξειδικευμένη ενημέρωσή τους πάνω σε ζητήματα που άπτονται στη διαχείριση πληθυσμών αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές και στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση προβληματικών καταστάσεων. Η επιτόπια επίσκεψη σε περιοχές εφαρμογής διαχειριστικών δράσεων και μέτρων που υλοποιήθηκαν στο Νομό Καστοριάς από το έργο LIFE ARCTOS/Καστοριά (LIFE09 NAT/GR/333), ολοκλήρωσε τον κύκλο ενημέρωσης των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης παρέχοντας στα μέλη τους τη δυνατότητα να λάβουν σημαντικές συμβουλές και τεχνικές πληροφορίες.

Το έργο LIFE ARCTOS/Καστοριά που υλοποιήθηκε από την 1/10/2010 έως τις 30/9/2015 στο Νομό Καστοριάς με έμφαση στις περιοχές μόνιμης ή εποχιακής παρουσίας της αρκούδας, αποτελεί ένα λαμπρό παράδειγμα του τι μπορεί να επιτευχθεί μέσω αυτού του έργου σε περιοχές όπου άνθρωπος και αρκούδα μοιράζονται την ίδια γη και καλούνται να συνυπάρξουν ειρηνικά.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από ιδίους πόρους στο πλαίσιο του Προγράμματος Επιχορήγησης LIFE «Φύση και Βιοποικιλότητα»

Η αξιοποίηση κάθε διαθέσιμου μέσου και εργαλείου προς την κατεύθυνση βελτίωσης των όρων συνύπαρξης ανθρώπου-αρκούδας στην ευρύτερη περιοχή της Καστοριάς η συνέργεια με άλλα έργα και φορείς, η μεταφορά καλών πρακτικών και τεχνογνωσίας στις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές καθώς και η ανταλλαγή εμπειρίας και γνώσεων, εξασφαλίζουν μακροπρόθεσμα την αποτελεσματική διαχείριση των πληθυσμών των αρκούδων και τη συνύπαρξή τους με τον άνθρωπο, όπως υπογραμμίστηκε από τους εισηγητές της συνάντησης, οδηγώντας σε σαπτά αποτελέσματα που ανέδειξαν το έργο LIFE ARCTOS/Καστοριά ως ένα έργο πρότυπο στην κατηγορία του και το κατέταξαν ψηλά στις προτιμήσεις και άλλων φορέων, ως καινοτόμο παράδειγμα υιοθέτησης καλής εφαρμογής, διαχέοντας έτσι την πολύτιμη γνώση και εμπειρία.

Τα μέλη των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης (ΟΑΕ) των Περιφερειακών Ενστίτων Καστοριάς, Φλώρινας, Γρεβενών και Κοζάνης καθώς και των περιοχών ευθύνης των Δασοφυλάκων Κοζάνης και Τραπεζοειδίου που συμμετείχαν στη συνάντηση, επισκέφθηκαν περιοχές εφαρμογής των διαχειριστικών δράσεων και μέτρων του έργου LIFE για την αντιμετώπιση περιπτώσεων αρκούδων που πλησιάζουν συστηματικά κατοικημένες περιοχές (Καστοριά, Διαπηλιό), παραγωγικές μονάδες που εφαρμόζουν μέτρα πρόληψης ζημιών (σκύλοι φύλαξης κοπαδιών, ηλεκτροφόρες περιφράξεις), καθώς και σημεία που έχουν καταγραφεί τροχαία ατυχήματα και έχουν εγκατασταθεί πινακίδες σήμανσης ή ειδικά ανακλαστήρες για την εξόλιψη ή μείωση των ατυχημάτων.

LIFE AMYBEAR
LIFE15 NAT/GR/001108

Τέλος στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στην **αίθουσα συνεδριάσεων του Περιφερειακού Συμβουλίου Κοσοριάς**, συμμετείχαν υπηρεσιακοί παράγοντες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας από τη Γενική Διεύθυνση Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων, τη Διεύθυνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών, τις Διευθύνσεις Δασών Κοσοριάς, Γρεβενών, Φλώρινας και Κοζάνης, τα Δασαρχεία Τσοτσίλιου και Κοζάνης, καθώς και εκπρόσωποι των Π.Ε. της Δυτικής Μακεδονίας, των εταιρών του έργου **LIFE AMYBEAR** από την εταιρεία LEVER Σύμβουλοι Ανάπτυξης και την Περιβαλλοντική Οργάνωση για την άγριαζωή & Φύση «ΚΑΛΛΙΣΤΩ».

LIFE AMYBEAR
LIFE15 NAT/GR/001108